

Trendi na področju FFS

GIZ – dogodek za partnerje

Žalec, 8. 11. 2024

Mojca Pustovrh, predsednica GIZ fitofarmacije

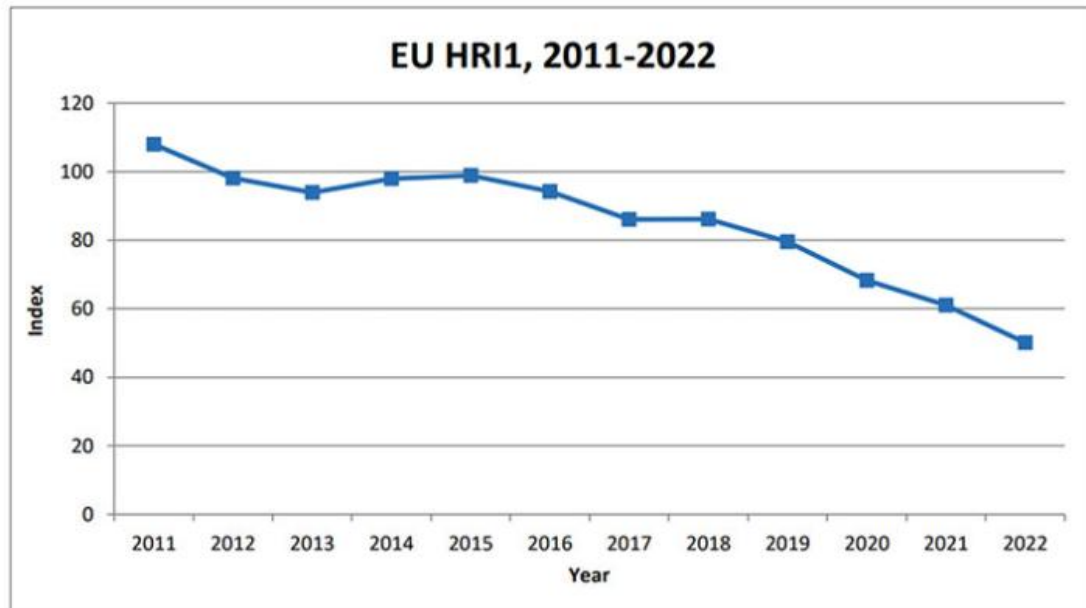
Vsebina

- **Trendi v zadnjem obdobju**
- **Stanje danes**
- **Kaj lahko pričakujemo v prihodnosti?**
- **Usmeritve industrije**

Direktiva o trajnostni rabi: Indikator tveganja - HRI 1 (uporaba in tveganje FFS)

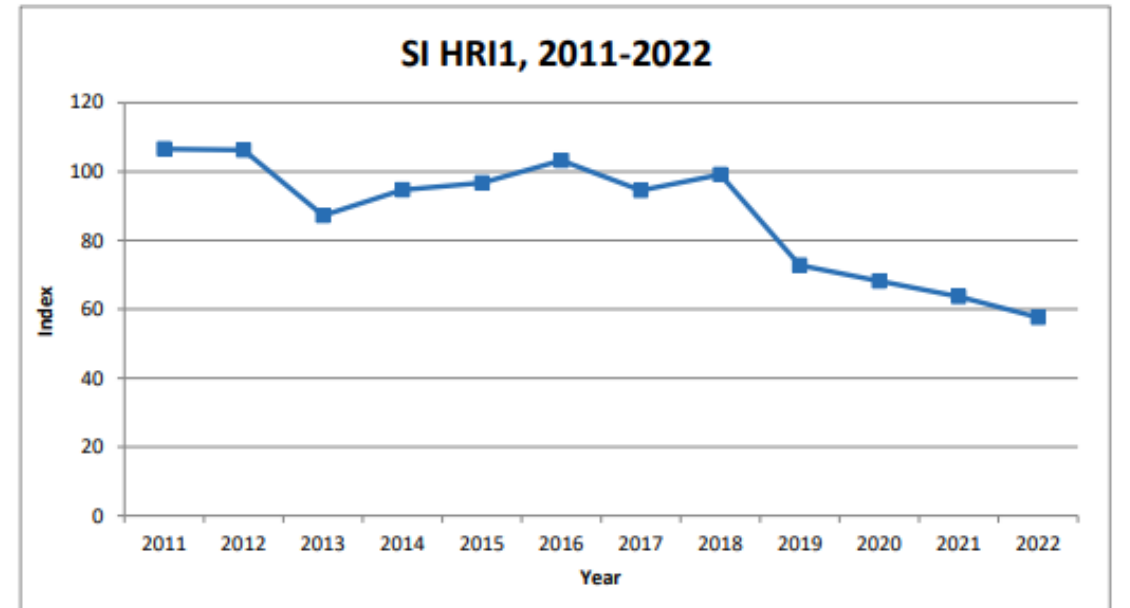
- **EU: -50 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2011-2013)



- **SI: -42 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2011-2013)

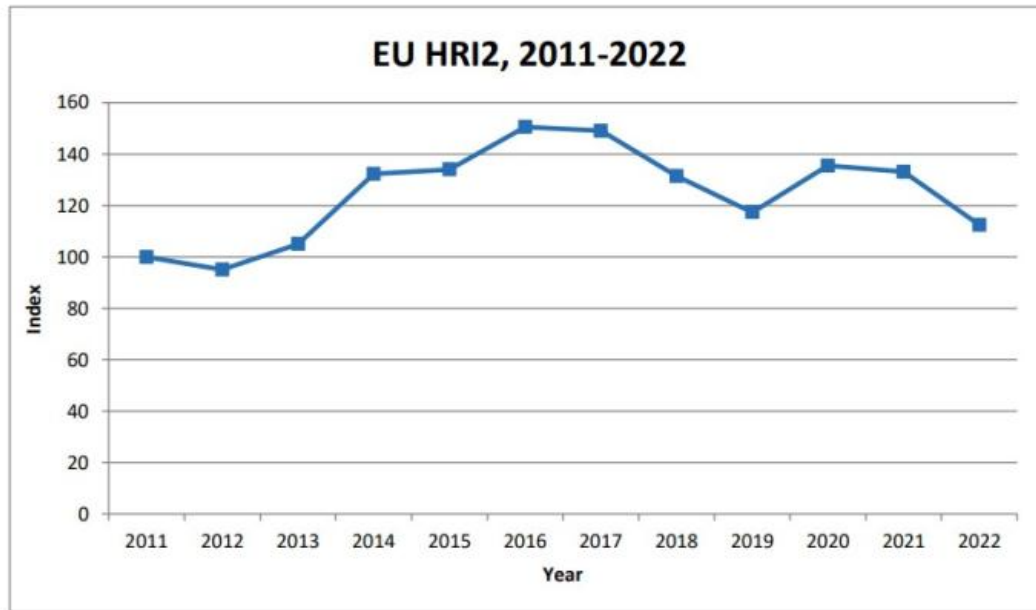


Vir: https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/sustainable-use-pesticides/harmonised-risk-indicators/trends-eu_en#fig1

Direktiva o trajnostni rabi: Indikator tveganja - HRI 2 (število izdanih izrednih dovoljenj)

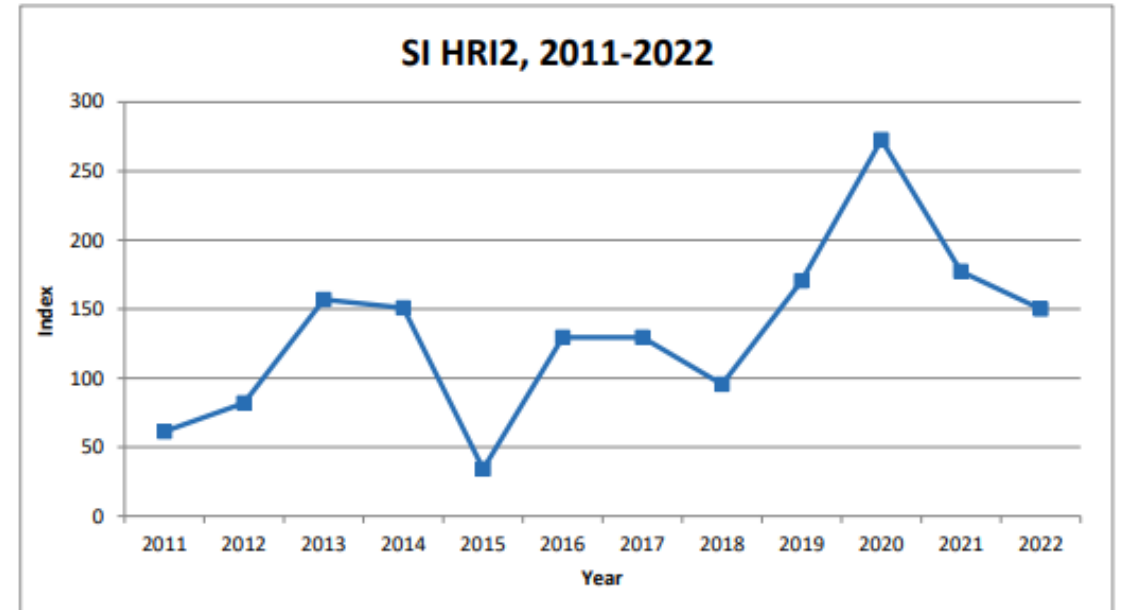
- **EU: +12 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2011-2013)



- **SI: +50 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2011-2013)



Vir: https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/sustainable-use-pesticides/harmonised-risk-indicators/trends-eu_en#fig1

Strategija od vil do vilic

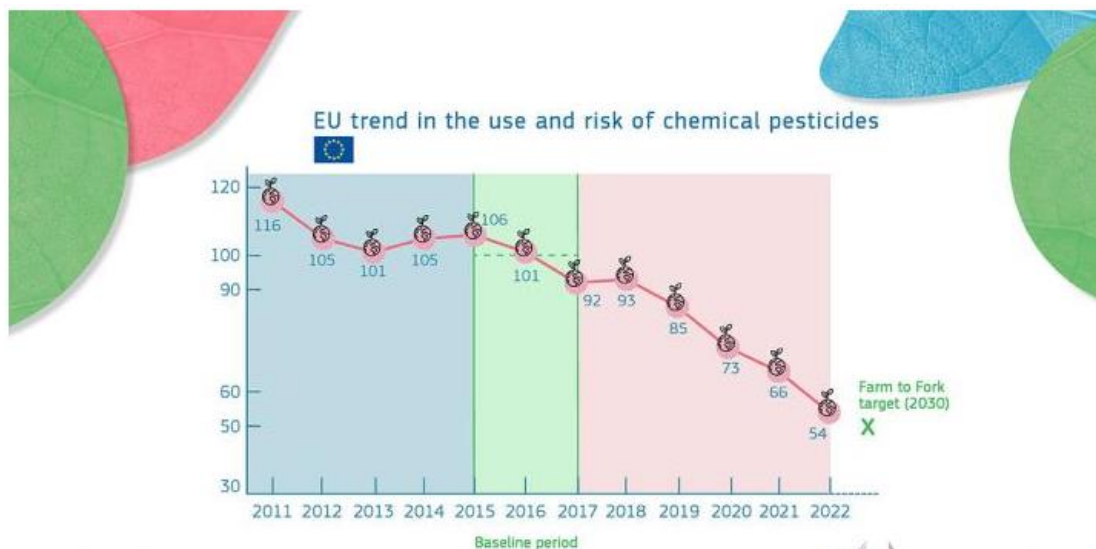
Cilj: 50 % zmanjšanje uporabe in tveganja kemičnih FFS do 2030

- **EU: -46 %**

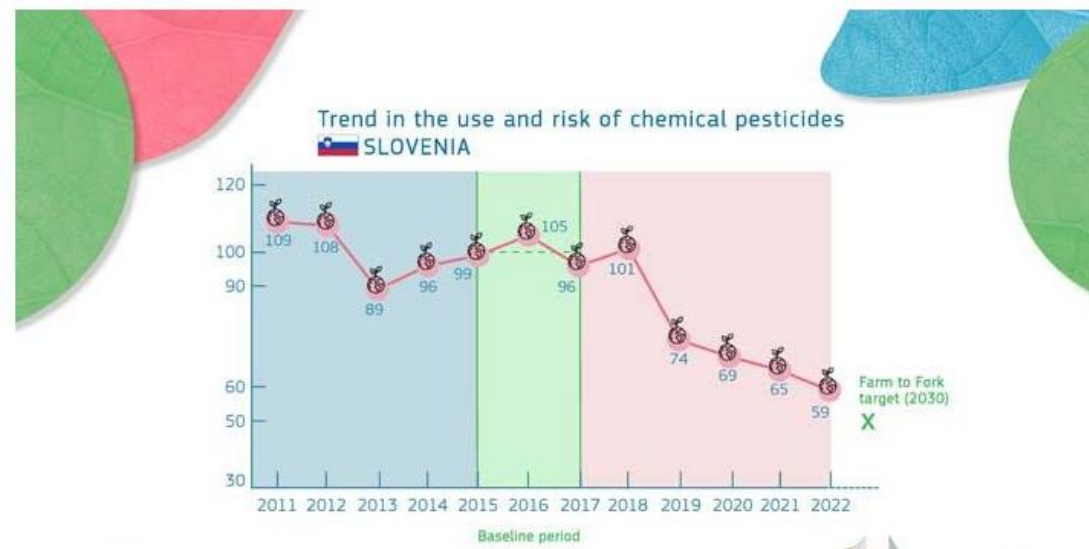
glede na izbrano začetno obdobje (2015-2017)

- **SI: -41 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2015-2017)



#EUFarm2Fork #EUGreenDeal



#EUFarm2Fork #EUGreenDeal



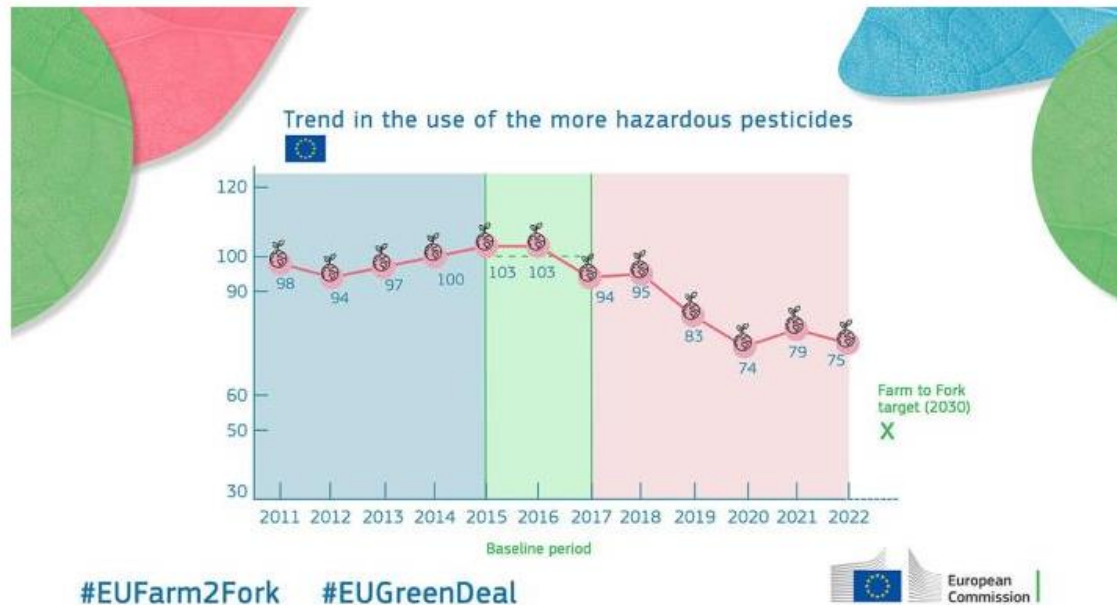
Vir: https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/sustainable-use-pesticides/farm-fork-targets-progress_en

Strategija od vil do vilic

Cilj: 50 % zmanjšanje uporabe bolj nevarnih FFS* do 2030

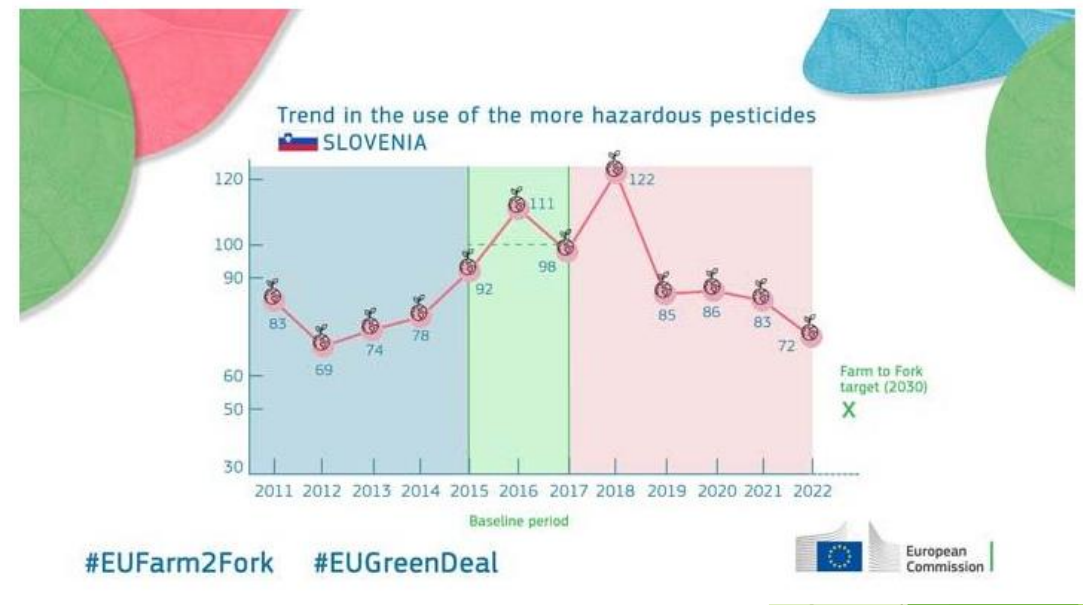
- **EU: -25 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2015-2017)



- **SI: -28 %**

glede na izbrano začetno obdobje (2015-2017)



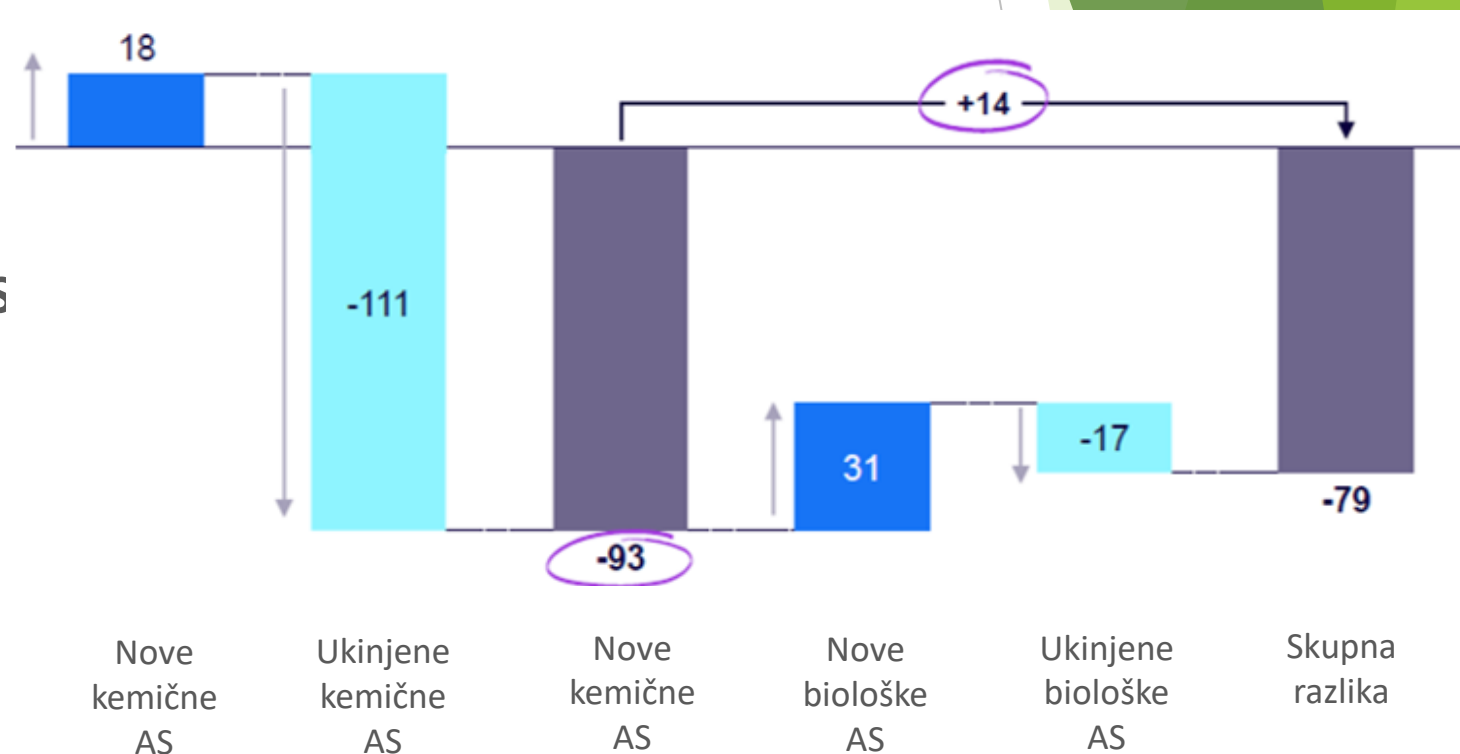
Vir: https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/sustainable-use-pesticides/farm-fork-targets-progress_en

*CfS = kandidatke za zamenjavo

AS v EU v obdobju 2014-2023

- Odobrenih je bilo **18 novih kemičnih AS**, od tega nobena od maja 2019 dalje
- **111 kemičnih AS je bilo ukinjenih** (36 neodobrenih, 75 jih je izteklo)
- Odobrenih je bilo **31 novih bioloških AS**
- **17 bioloških AS je bilo ukinjenih**
- Skupno se je v zadnji dekadi **število razpoložljivih AS zmanjšalo za 79**
- V tem času je bilo odobrenih **20 osnovnih snovi**

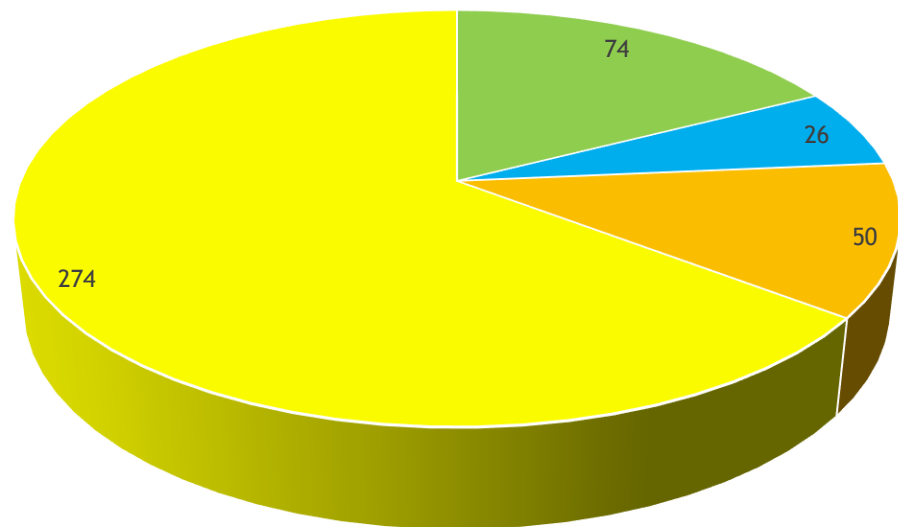
Dinamika AS v EU (2014-2023)



Aktivne snovi (AS) danes

- EU: odobrenih 424 AS

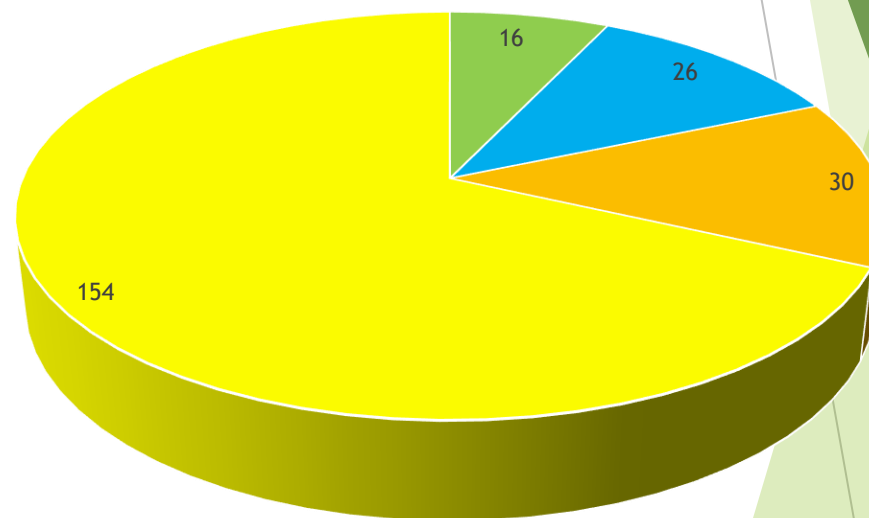
Odobrene AS v EU



- AS z nizkim tveganjem
- Osnovne snovi
- Kandidatke za zamenjavo
- Ostale AS

- SI: odobrenih 200 AS
+ 26 osnovnih snovi
(ni potrebna registracija)

Odobrene AS v SI



- AS z nizkim tveganjem
- Osnovne snovi
- Kandidatke za zamenjavo

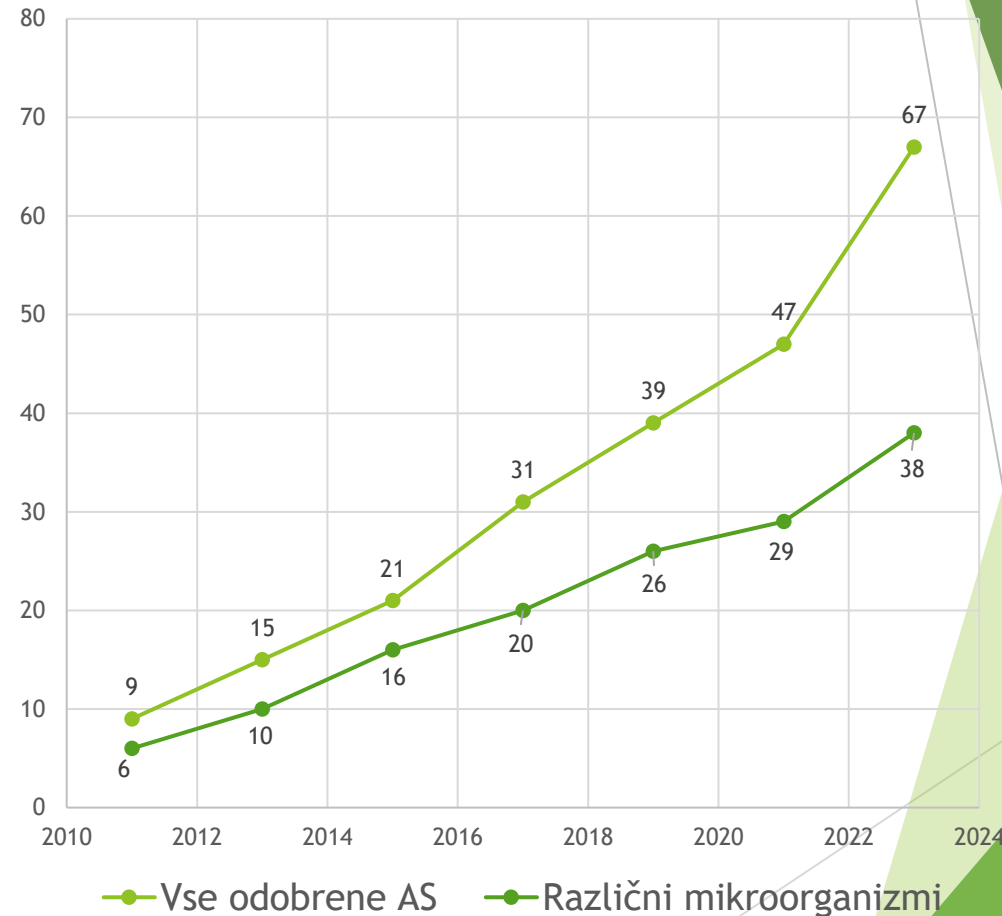
Vir: <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances> (30. 10. 2024)

Število vseh kadarkoli odobrenih AS v EU: 1390

Biotične AS (mikroorganizmi)

- Število biotičnih FFS hitro narašča
- Vendar – vsak sev se šteje kot nova AS – realno je zato na voljo manj različnih mikroorganizmov
- **Regulatorni okvir v EU ne omogoča hitrejše dostopnosti** (svet: 1-3 leta, EU: 6-10 let)
- Bolj zahtevna za uporabo, dražja, učinkovitost ni zagotovljena
- **Širši konsenz o nujnosti biotičnih/bioloških sredstev**
- Potreba po širitvi na manj donosne kulture (njivski posevki)

Biotične AS - mikroorganizmi



Prihodnost AS in FFS

- Pričakovati je nadaljevanje oz. pospeševanje trenda:

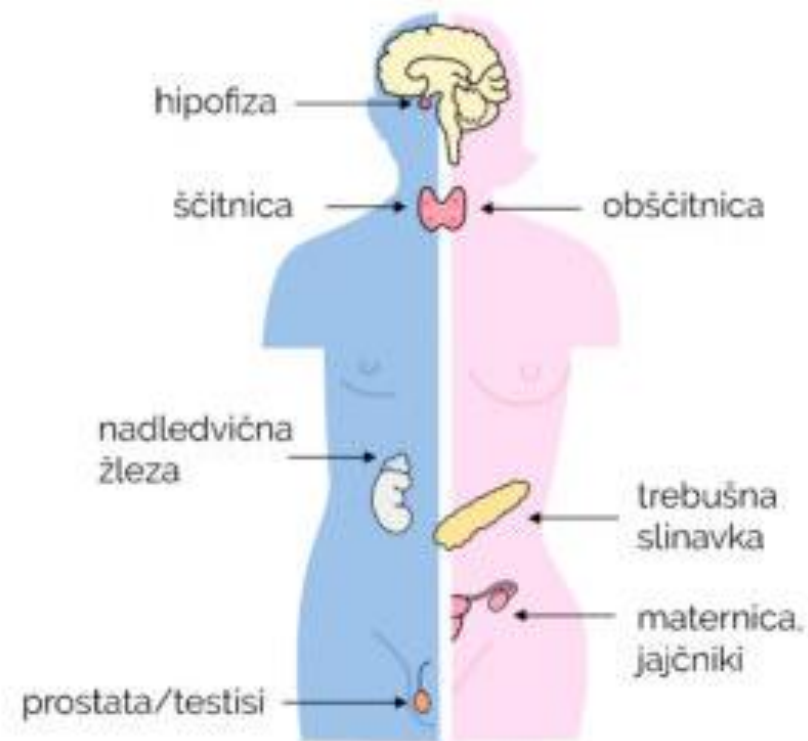
Vse manj kemičnih AS in porast bioloških AS

- **Nove AS od uveljavitve Uredbe 1107/2009:**
 - 19 odobrenih, 10 neodobrenih oz. umaknjenih
 - V postopku: 71 AS od tega 17 kemičnih AS (večinoma vložene od 2018 do 2021!)
 - Precej AS je odobreno z omejitvami (npr. uporaba samo v zaščitnih prostorih, prepoved tretiranja semen, omejen odmerek, drugi ukrepi za zmanjšanje tveganja)
- **Dodatne omejitve pri registraciji FFS:**
 - Nedovoljeni koformulanti
 - Odobrijo se samo uporabe v zaščitnih prostorih
 - Znižanje odmerkov → nezadostna učinkovitost → manj odobrenih uporab
 - Varnostni pasovi ob vodah
 - Način nanosa (precizne tehnike nanašanja)
 - Zaščitna oprema

Dodatni upad AS

Motilci hormonskega ravnovesja (ED)

- Uredba 2018/605, začetek uporabe: 10. 11. 2018
- Za nove AS in za AS, ki so bile takrat v postopku, se je zahtevala predložitev študij
- Večina AS je dobila do 3 letni rok za predložitev študij, sledila je še ocena države poročevalke in EFSA, zato se je veliko postopkov podaljšalo
- Predloženi podatki oz. študije se ocenjujejo **zelo konzervativno**, zato je pričakovati še večje število neodobrenih AS v prihodnjih nekaj letih



Dodatni upad FFS

Večne kemikalije (PFAS/TFA)

- PFAS = per- in polifluoroalkil snovi
- TFA = trifluoroacetatna kislina (najkrajša veriga PFAS)
- Tveganje za okolje in zdravje: visoka obstojnost, akumulacija v organizmih, toksičnost
- Uporaba: prevleke proti prijemanju (posoda), lubrikanti, adhezivi, barve, čistila, kozmetika, embalaža, tekstil, medicina, sredstva za gašenje, pesticide
- Pesticidi: izboljšuje transport, povezavo s tarčnim organizmom, zavira metabolično deaktivacijo (cca 2 % celotne uporabe v EU)
- **Ogroženih > 30 AS**



Source: City of Riverside, CA



Vpliv trga

- Upad prodaje tudi >15-20 %
- Razmere ostajajo težke
- Matična podjetja ne želijo več registrirati 'vsega povsod'
 - Manj novih AS v EU
 - (veliki vložki ob še večjih tveganjih in nepredvidljivostih)
 - Registracije FFS (izdelava študij) se fokusirajo na večje države
- **Slovenija kot eden najmanjših trgov še bolj na udaru**

Usmeritve industrije – zaveze do 2030

Inovacije & vlaganja



1. 10 milijard € v **precizne in digitalne tehnologije**
2. 4 milijarde € v **biološka sredstva**

Krožno gospodarstvo



3. Zbrati **75 % plastične embalaže FFS** v državah EU do 2025
4. Zagotoviti, da je **shema za zbiranje prazne embalaže** do leta 2025 vzpostavljena v vseh državah EU

Varovanje ljudi



5. Usposobiti **1 milijon** svetovalcev in kmetov o dobrih praksah za varovanje zdravja, voda in okolja
6. Omogočiti vsem kmetom in uporabnikom v EU **dostop do zaprtega sistema nalivanja** (Closed Transfer Systems - CTS) ter s tem dodatno zmanjšati izpostavljenost izvajalca tretiranja

Več informacij na: <https://croplifeeurope.eu/news/commitments/>



Hvala za
pozornost!